

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/16/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118215440
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5118215440.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Gabriely Veselovej a JUDr. Dagmar Cabadajovej, v právnej veci žalobcov: 1/ C. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX/XX, B., 2/ E. F. rod. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. L. XXX/XX, B., 3/ C. X., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX/XX, B., všetci právne zastúpení: Advokátska kancelária BEDNÁŘOVÁ & HODOŇOVÁ, so sídlom Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina, proti žalovaným: 1/ UNIQA poisťovňa, a.s., so sídlom Krasovského 15, 851 01 Bratislava, IČO: 00 653 501, právne zastúpená PRK Partners s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Hurbanovo námestie 3, 811 06 Bratislava, IČO 35 978 643, 2/ INCAR, s.r.o., so sídlom Vinárska 14, 951 41 Lužičky, IČO: 36 534 931, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Barát, s.r.o., so sídlom Školská 3, 949 01 Nitra, IČO: 36 868 639, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného 1/ a o odvolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14C/55/2018-195 zo dňa 10. októbra 2019, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti p o t v r d z u j e.
V odvolaní nenapadnutej časti zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý.

Žalobcovia v 1/, 2/ a 3/ rade majú voči žalovaným 1/ a 2/ rade právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 3.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 5.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Súd žalobu žalobcov 1/ až 3/ vo zvyšku zamietol. Ďalej rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi 1/ trovy konania v plnom rozsahu. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobkyni 2/ trovy konania v plnom rozsahu. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobkyni 3/ trovy konania v plnom rozsahu.

Žalobcovia 1/ až 3/ sa domáhali žalobou podanou na súd dňa 12.11.2018 voči žalovaným 1/ a 2/ uloženia povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 17.000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, voči žalovaným 1/ a 2/ uloženia povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 7.000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy a voči žalovaným 1/ a 2/ uloženia povinnosti spoločne a

nerozdielne zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 7.000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy. Súd sa v prvom rade zaoberal námietkou premlčania vznesenou žalovanými. Žalovaní posudzovali nárok ako prípadnú náhradu škody s premlčaním nároku podľa § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, žalobcovia 1/ až 3/ žiadali nárok posúdiť podľa § 101 Obč. zák. ako peňažného nároku vyplývajúceho z osobnostných práv. S poukazom na Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 278/2007 sa pri nemajetkovej ujme jedná o peňažný nárok (reparačný nárok), ktorý tak isto ako iné obdobné práva na peňažnú satisfakciu, ktorých základom je nemajetková rovina napr. právo na bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia či náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 444 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podlieha režimu premlčania. Právo na peňažné zadostučinenie sa premlčuje, a to vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy tento nárok mohol byť uplatnený prvý krát. Okresný súd preto ustálil, že nárok nie je podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka premlčaný, nakoľko k vznik nároku bol založený úmrtím Y. L. dňa X.XX.XXXX a žaloba bola podaná pred uplynutím trojročnej lehoty do 1.12.2018, teda podaním žaloby dňa 12.11.2018. Okresný súd bol tiež názoru, že ak podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zák. 381/2001 Z. z.. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, ak pod škodou na zdraví sa odškodňuje aj bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré je vyčísliteľné len z dôvodu stanovenia bodového hodnotenia samotných zákonodarcom, nakoľko samotná bolesť je nemerateľná a individuálna a zdravotná ujma (napr. strata určitého orgánu), nemusí byť rovnaká pre dve rozdielne osoby s rozdielnym spôsobom života a záujmami, jedná sa o obdobnú kategóriu ako náhrada nemajetkovej ujmy. Okresný súd preto s hodnotením pasívnej legitímácie žalovaného 1/ súhrne poukázal na to, že v § 15 cit. zák. je ustanovené, že poškodený má právo uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi zodpovednej osoby. Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví, sú s poukazom na vyššie uvedené závery nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, strata na zárobku a pod.), ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 444 OZ), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Vo vzťahu k pasívnej legitímácii žalovaného 2/ okresný súd poukázal na skutočnosť, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nevyžaduje subjektívne zavinenie. Zodpovednosť za neoprávnený zásah je založená na objektívnom princípe, to znamená že sa popri neoprávnenosti zásahu do osobnosti fyzickej osoby nevyžaduje zavinenie pôvodcu tohto neoprávneného zásahu (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. februára 2011, sp. zn. 5 MCdo 7/2010). Žalovaný 2/ zodpovedá aj podľa ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.“ Súd mal preukázané z oznámení žalovaného 1/ o plnení, rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 28T/62/2016, že žalovaný 2/ bol prevádzkovateľom vozidla IVECO, ev. č. NR-779GX. Súd považoval preto za irelevantné, či vodič E. J. viedol vozidlo na základe pracovnej zmluvy, inej pracovnoprávnej či obchodnozáväzkovej dohody, pretože vozidlom bola vykonávaná preprava za účelom zabezpečenia podnikania žalovaného 2/. Súd tiež konštatuje, že žalovaná 2/ zodpovedá aj podľa ust. § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. V konaní nebolo tvrdené, že by sa jednalo o niektorý z liberačných dôvodov podľa § 428 O.Z. alebo § 430 O.Z.. V konaní nebolo sporné, že manželka žalobcu 1/ a matka žalovaných 2/ a 3/ zomrela na následky zranení pri dopravnej nehode vozidlom, ktorého prevádzkovateľom bol žalovaný 2/. Súd mal z rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 28T/62/2016, právoplatným a vykonateľným dňa 11.08.2016 preukázané, že E. J., nar. XX.XX.XXXX v H., trvalé bytom V., X. Y. XXX/XX, okres H. bol uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že dňa 18.11.2015 v čase o 06:30 hod. viedol nákladné motorové vozidlo zn. Iveco, EVČ NR-779GX, ktoré bolo vo vlastníctve žalovaného 2/ po ceste 1/64 v Žiline - Bytčici smerom od Žiliny do Rajca, pričom v km 200,00 pri potravinách COOP Jednota nedal prednosť chodkyni Y. L., ktorá prechádzala po riadne vyznačenom priechode pre chodcov z ľavej strany na pravú z pohľadu vodiča, v dôsledku čoho došlo v jazdnom pruhu, v ktorom viedol vozidlo E. J. k nárazu prednej časti nákladného motorového vozidla a pravej časti tela chodkyne Y. L., ktorá bola následkom nárazu odhodaná pred vozidlo. Pri predmetnej dopravnej nehode utrpela mnohopočetné zranenia na celom tele, na následky ktorých dňa XX.XX.XXXX zomrela v dôsledku zlyhania činnosti srdca a dýchania pri opuchu mozgu, zápale mozgových obalov a zápale pľúc, ktoré vznikli ako komplikácie zranení, ktoré utrpela pri predmetnej dopravnej nehode dňa 18.11.2015. Súd mal z vykonaného dokazovania nepochybne preukázané, že tragédia spôsobená vozidlom a pravdepodobne aj zamestnancom (či inou osobou, ktorú použil žalovaný 2/ na plnenie jeho činnosti) mala nepriaznivý následok voči všetkým

žalobcom. V konaní súd mal nesporne preukázané, že úmrtím Y. L. sa zasiahlo do práv žalobcov 1/ až 3/ ako manžela a dcér zosnulej, strata blízkej osoby sa prejavila v ich osobnom živote, vnímaní a psychickom rozpoložení. Súd je obdobného názoru na ktorý poukazovali žalovaní a ktoré poukazuje aj ESLP a ústavný súd, že pri stanovení výšky prípadného zadostučinenia je potrebné vychádzať nie len z iných súdnych rozhodnutí, ktorých bolo rozhodnuté v obdobných prípadoch, ale aj okolností prípadu. Súdna prax v obdobných prípadoch manželov v pokročilom veku priznáva odškodné v desaťtisícoch eur. Súd preto považoval za primerané (aj s prihliadnutím na vyjadrenie žalobcu 1/, že on už moc pre seba nepotrebuje), stanovenie náhrady nemajetkovej ujmy sumou 10.000 eur tak, aby mu prípadné tovary či služby dokázali ľahšie sa preniesť cez vzniknuté útrapy. Na rozdiel od manžela však súd nemal preukázané, že by bol u žalobkyň 2/ a 3/ určitý druh závislosti, odkázanosti, obdobne ako u maloletých detí, najmä v spojení s životnými rolami či finančnou odkázanosťou. Súd preto úvahou stanovil odškodnenie priznaním finančnej náhrady nemajetkovej ujmy u žalobkyne 2/ sumou 3000 eur, u žalobkyne 3/ sumou 5000 eur. V súvislosti s pasívnou legitimáciou žalovaných a nárokom uplatneným voči nim spoločne a nerozdielne súd zdieľa názor žalovaných, že nemôžu zodpovedať spoločne a nerozdielne, nakoľko takáto ich spoločná zodpovednosť nie je založená (§ 438 ods. 1 O.Z.), čo spôsobuje nevykonateľnosť petitu žaloby. Súd je názoru, že ani pri uplatnenom nároku spoločne a nerozdielne voči viacerým žalovaným, nevylučuje zodpovednosť každého z nich. Nakoľko sú pasívne legitimovaní obaja žalovaní, každý však z iného dôvodu, súd im uložil povinnosť subsidiárnej úhrady záväzku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Súd považoval vzhľadom na uplatnený charakter nároku za plne úspešných žalobcov a súd im priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom výška trov konania bude určená samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej z priznanej sumy.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal žalovaný v 2/ rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti všetkým jeho výrokom okrem výroku IV. V odvolaní uvádza, že výšku náhrady určuje súd, a to vždy s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný 2/ má za to, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s rozličnou intenzitou vzťahov jednotlivých žalobcov s nebohou pani L. a teda dostatočne nereflektoval túto skutočnosť v rozhodnutí vo veci samej. Mal prihliadnuť na skutočnosť, že žalobkyne 2/ a 3/ neboli nevyhnutne odkázané a hmotne závislé na príjme nebohej pani L.. Podľa názoru žalovaného 2/ súd v konaní na okolnosť, kto skutočne zasah do práva žalobcov vykonal a na okolnosť, že smrť bola zapríčinená v dôsledku nebanlivostného konania a nie úmyselného konania, dostatočne neprihliadol s ohľadom na priznanú výšku nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie nedostatočne prihliadol na dodržanie princípu primeranosti. Žalovaný 2/ má za to, že súdom priznané sumy náhrady nemajetkovej ujmy sú neprimerané a nedostatočne zdôvodnené. Odvolací súd preto žiada, aby rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie aj žalovaný v 1/ rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti všetkým jeho výrokom okrem výroku IV. Žalovaný v 1/ rade trvá na tom, že v konaní nie je pasívne vecne legitimovaný. Namietá nesprávne použitie eurokonformného výkladu pojmu škoda. Žalovaný 1/ trvá na tom, že v tomto konaní je nárok premlčaný. Ďalej namietá, že okresný súd nesprávne posúdil vzdanie sa nároku žalobcu 1/ a v tejto časti mal žalobu zamietnuť. Namietá tiež výšku priznaných súm nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na uvedené odvolací súd žiada, aby napadnutý rozsudok v časti výrokov I., II., a III. zmenil tak, že žalobu zamietne, ďalej aby rozhodol, že žalovaný 1/ má voči žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, žalovaný 1/ má voči žalobkyňi 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, žalovaný 1/ má voči žalobkyňi 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a žalovaný 1/ má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Žalovaný v 1/ rade sa prostredníctvom právneho zástupcu vyjadril k odvolaniu žalovaného v 2/ rade, pričom uviedol že odvolanie žalovaného v 2/ rade sa čo do záverov zhoduje s odvolaním žalovaného v 1/ rade. Žalovaný v 2/ rade sleduje ten istý cieľ ako žalovaný v 1/ rade.

5. Žalovaný v 2/ rade sa prostredníctvom právneho zástupcu vyjadril k odvolaniu žalovaného v 1/ rade, pričom uviedol, že zastáva rovnaký právny názor v otázke týkajúcej sa odvolacích námietok uvedených v bodoch 47. až 64. odvolania žalovaného v 1/ rade. V otázke pasívnej vecnej legitimácie má rozdielny právny názor. V ostatnom uviedol svoju skoršiu argumentáciu.

6. Žalovaný v 1/ rade sa ešte vyjadril prostredníctvom právneho zástupcu na vyjadrenie žalovaného v 2/ rade, pričom zopakoval svoje doterajšie tvrdenia a opäť poukázal na neexistenciu svojej pasívnej vecnej legitímácie v tomto konaní.

7. V ďalších vyjadreniach sa žalovaní pridržovali svojej skoršej argumentácie.

8. Žalobcovia sa prostredníctvom právneho zástupcu vyjadrili k vyjadreniu žalovaného v 1/ rade a k odvolaniu žalovaného v 2/ rade. Žalobcovia sa s napadnutým rozsudkom v celom rozsahu stotožňujú a považujú ho za vecne správny. Súd sa náležite vysporiadal so všetkými námietkami žalovaných a zobral do úvahy všetky osobitosti prípadu. Stotožňujú sa aj s výškou priznanej nemajetkovej ujmy a preto navrhujú napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

9. Žalobcovia sa tiež prostredníctvom právneho zástupcu vyjadrili k vyjadreniu žalovaného v 1/ rade zo dňa 18.11.2019 a k vyjadreniu žalovaného v 2/ rade zo dňa 25.11.2019, pričom uviedli svoje doterajšie tvrdenia s tým, že rozsudok okresného súdu považujú za vecne správny.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané stranami sporu v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP) rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti. V odvolaniach nenapadnutej časti ponechal napadnuté rozhodnutie nedotknuté.

11. V zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. V zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. V zmysle ust. § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

14. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany konania konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 387 ods. 2 CSP, keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

15. S rozhodnutím súdu prvej inštancie, právnym posúdením veci, ako aj zdôvodnením rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil a v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP na tento poukazuje. Odvolatelia k veci samotnej neuviedli žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie v rozsudku nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijaté právne závery. Keďže súd prvej inštancie sa vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podaných odvolaniach a na ktoré poukazovali odvolatelia aj v priebehu prvostupňového konania, odvolania nepovažoval odvolací súd za dôvodné, neuznal opodstatnenosť argumentácie odvolateľov, na ktorých založili svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok okresného súdu odvolací súd potvrdil ako vecne správny.

16. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd ďalej uvádza nasledovné:

17. Odvolací súd zdôrazňuje, že pod vecnou legitimáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitimáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Ak žalobca zažaloval žalovaného, ktorý nie je nositeľom tvrdenej povinnosti, teda nevznikla tomu konkrétnemu žalovanému povinnosť žalobcovi platiť resp. plniť, súd takýto návrh zamietne z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie.

18. Na to, aby sa niekto stal stranou konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide, stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a opačná procesná strana subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitimácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. (Rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/334/2016 zo dňa 08.03.2017)

19. Odvolací súd dáva do pozornosti, že skúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta, kde zistenie nedostatku vecnej legitimácie má za následok zamietnutie žaloby.

20. Odvolací súd poukazuje na smerodajný názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (ÚS III. 666/2016-36), podľa ktorého ústavný súd nespochybňuje, že koncept súčasnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku pri svojom vzniku skutočne vychádzal z pojmu škoda ako materiálneho, a tým aj presne kvantifikovaného postihnutia poškodeného. Naznačuje to i § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk) v relácii k ods. 2 toho istého ustanovenia, podľa ktorého pri škode spôsobenej niektorých trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Lenže aj v tomto prípade je fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku, jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do Európskej únie nebolo možné ani len predpokladať), je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj únijný normotvorca). Ak teda slovenský zákonodarca do zákonného pojmu škoda použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákon nezahmul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti už len konsolidovaná smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorca únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdnym dvorom. Odvolací súd podotýka, že je potrebný extenzívny prístup k interpretácii pojmu škoda plynúceho z judikatúry Súdného dvora. Tento pojem zahŕňa aj pojem nemajetkovej ujmy z titulu občiansko-právnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúcich v zásahu do práva na osobný a súkromný rodinný život spôsobením usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Zo slovného spojenia je zřejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. K takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy Európskeho deliktálneho práva, ktoré definuje škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú zákonom chránených záujmov (Ústavný súd Českej republiky č. k. 642/02). Vo svetle uvedeného eurokomfortného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou dopravného prostriedku, a teda žalovaný je

ako poisťovateľ zodpovednosti za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobcom.

21. Základným zmyslom relutárnej náhrady je zmysel satisfakčný, pričom potreba finančnej satisfakcie narastá v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššou mierou zavinenia je vždy neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv zosilnená (je zosilnená krivda, za ktorou má prísť zadosťučinenie). V tomto smere je možné dôjsť až k záveru, že v prípade zlého úmyslu (zámeru) na strane pôvodcu neoprávneného zásahu by mal súd svoje odsúdenie nad týmto spoločensky i právne zvlášť odsúdeniahodným správaním vyjadriť práve citeľným určením výšky peňažného zadosťučinenia. Je však potrebné zdôrazniť, že popri vyššie uvedených funkciách náhrady je potrebné skúmať aj ďalšie konkrétne okolnosti každého prípadu, a to ako právne, alebo skutkové, priťažujúce, alebo naopak poľahčujúce. Predovšetkým je potrebné zhodnotiť postoj osoby zodpovednej k spôsobenej škode; inak sa bude napr. hodnotiť snaha zodpovedného o urýchlené vyriešenie náhrady nemajetkovej ujmy, inak jeho obštrukcie, nepriznanie zodpovednosti, a to najmä vo veciach, kde je zavinenie zo strany zodpovedného úplne jasné (napr. bol v trestnom konaní odsúdený, eventuálne bol odsúdený jeho zamestnanec pod.). Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), tak sú a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a i.), b) vplyv udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery a d) miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými; ústretové správanie, ospravedlnenie či prejavovaná ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov. Okolnosti, ktoré je potrebné preskúmať na strane poškodeného, môžu byť podľa rozvíjajúcej sa doktríny najmä: a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadne poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, mnohokrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku zosnulého sa odlišuje, nakoľko je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodičia jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jeho vnúčatami. Dôležitú úlohu hrá aj pocit zodpovednosti rodičia za svoje deti. Strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý, sa negatívne prejaví aj vo sfére osobnostného prežívania. Iná forma satisfakcie ako peňažná (napr. ospravedlnenie zodpovednej osoby) síce nemôže byť sama o sebe dostatočná, jej poskytnutie a následné posúdenie jej významu však môže prehovoriť do zníženia peňažného zadosťučinenia. (z nálezu Ústavného súdu ČR spis. zn. I. ÚS 2844/2014 zo dňa 22.12.2015).

22. Odvolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že pri stanovení peňažného zadosťučinenia platí v európskom deliktuálnom práve zásada, že v prípade objektívne podobných ujmy, by sa mali priznávať porovnateľné sumy, keďže priznanie diametrálne odlišných výšok odškodnenia v skutkovo a právne podobných prípadoch je nielen prejavom sudcovskej svojvôle, ale i porušením práva poškodeného (príp. škodcu) na spravodlivý súdny proces.

23. V konaní bolo nesporne preukázané, že úmrtím Y. L. sa zasiahlo do práv žalobcov 1/ až 3/ ako manžel a dcér zosnulej, strata blízkej osoby sa prejavila v ich osobnom živote, vnímaní a psychickom rozporení. Poškodená v ničom neporušila jej povinnosti, riadne prechádzala cez označený prechod pre chodcov a jej konaním sa nepodieľala na vzniku ujmy. Úmrtím Y. L. sa zasiahlo do práv žalobcov 1/ až 3/ ako manžel a dcér zosnulej, strata blízkej osoby sa prejavila v ich osobnom živote, vnímaní a psychickom rozporení. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že súdna prax v obdobných prípadoch manželov v pokročilom veku priznáva odškodné v desiatistoch eur. Okresný súd preto považoval za primerané (aj s prihliadnutím na vyjadrenie žalobcu 1/, že on už moc pre seba nepotrebuje), stanovenie náhrady nemajetkovej ujmy sumou 10.000 eur tak, aby mu prípadné tovary či služby dokázali ľahšie sa preniesť cez vzniknuté útrapy. Na rozdiel od manžela však okresný súd nemal preukázané, že by bol u žalobkyň 2/ a 3/ určitý druh závislosti, odkázanosti, obdobne ako u maloletých detí, najmä v spojení s životnými rolami či finančnou odkázanosťou. Okresný súd preto úvahou stanovil odškodnenie priznaním finančnej náhrady nemajetkovej ujmy u žalobkyne 2/ sumou 3000 eur, u žalobkyne 3/ sumou 5000 eur.

24. Krajský súd v Žiline rozsudkom spis. zn. 8Co/264/2013 zo dňa 28.10.2013 potvrdil napadnutý rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/256/2011-184 zo dňa 29.01.2013, ktorým bola priznaná peňažná náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyni I. ako pozostalej manželke, maloletej žalobkyni II. ako pozostalej dcére, žalobcom III. a IV. ako pozostalým rodičom, ktorý navždy stratili v osobe usmrteného manžela, otca a syna, a to pri autonehode spôsobenej žalovaným vedúcim osobné motorové vozidlo po požití alkoholu, ktorý neprispôbil jazdu vozidla situácii v cestnej premávke a svojím schopnosťami, pred križovatkou cez odbočovací pruh predchádzal pred ním jazdiace vozidlo vo vzdialenosti, ktorá nebola dostatočná na dokončenie predchádzania, rýchlosťou 105 km/hod., prešiel do protismeru a na prechode pre chodcov pravou časťou vozidla narazil do chodca - príbuzného žalobcov. Súd prvej inštancie ďalej svoje odvolacím súdom potvrdené rozhodnutie odôvodnil skutkovými zisteniami, že strata manžela u žalobkyne I. v čase vysokého štádia tehotnosti (pozn. čakajúc narodenie žalobkyne II.) predstavovala mimoriadne šokujúce osamotenie bez pomoci najbližšieho člena rodiny, na ktorého sa viazala silná dôvera a istota pomoci v akejkolvek životnej situácii, o to viac v uvedenom stave. Žalobkyňa II. definitívne stratila možnosť vykonávať svoje práva k otcovi ako plnohodnotnému rodičovi vo všetkých oblastiach, v ktorých uvedený rodinný vzťah plní svoje funkcie. Žalobcovia III. a IV. prišli o svojho najstaršieho syna, s ktorým ich spájali silný emocionálny vzťah a takmer každodenná pomoc, napriek založeniu vlastnej rodiny. Žalobcovia so zomrelým príbuzným tvorili fungujúcu rodinu, ktorá predstavovala pre ich všetkých pevné rodinné zázemie, ukotvené v nebohom, vzhľadom na jeho zručnosť, schopnosť a charakterové vlastnosti. V predmetnej veci tak bolo priznané peňažné zadostučinenie žalobkyni I. v sume 20.000,- eur, žalobkyni II. v sume 23.000,- eur a žalobcom II. a III. v sume 10.000,- eur.

25. 19. Najvyšší súd SR rozsudkom spis. zn. 4 Cdo/139/2011 zo dňa 30.10.2012, ktorým zamietol dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Trnave spis. zn. 11Co/90/2010 zo dňa 16.03.2011, ktorým bola žalobcom I. a II., ako pozostalým rodičom po ich dcére, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode spôsobenej nedbanlivostným protiprávnym konaním vodiča motorového vozidla, ktorý sa nevenoval plne vedeniu vozidla a náležite nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho si nevšimol chodkyňu dcéru žalobcov I. a II., prechádzajúcu po prechode pre chodcov a ľavou prednou stranou vozidla do nej narazil, následkom čoho na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému vo výške 15.000,- eur. Krajský súd v Trnave pri svojom rozhodnutí vychádzal z toho, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že usmrtená dcéra žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi (žalobcami I. a II.), o týchto sa starala, bola hybnou silou ich domácnosti. Rodičia po tom, ako bola zranená pri dopravnej nehode ju pravidelne takmer dennodenne navštevovali v nemocnici, s jej smrťou podľa ich vlastných vyjadrení a vyjadrení svedkyne sa doposiaľ nevyrovnali, stále im chýba a keďže sa jednalo o ich dcéru, na ktorú boli najviac citovo naviazaní, keďže s nimi žila v spoločnej domácnosti a poskytovala im potrebnú starostlivosť, na ktorú sa spoliehali aj do budúcnosti. Smrťou dcéry bola narušená celistvosť ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. V dôsledku tragickej smrti dcéry pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa, čím sú žalobcovia I. a II. ochudobnení aj do budúcnosti o rodinný život, táto spočíva aj v citovej strate, keď smrťou dcéry stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú.

26. Vzhľadom na uvedené príklady z praxe je odvolací súd názoru, že okresný súd rozhodol správne, keď stanovil náhradu nemajetkovej ujmy sumou 10.000 eur (pozostalý manžel, 3.000 eur (žalobkyňa 2/) a 5.000 eur (žalobkyňa 3), nakoľko usmrtená Y. L. bola osoba v dôchodkovom veku, pozostalými bol jej manžel a dve samostatne zárobkovo činné a finančne nezávislé dcéry. Odvolací súd na záver konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje komplexné a dôsledné zhodnotenie skutočností, ktoré bolo potrebné skúmať na strane poškodených pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a jeho zhmotnení v konkrétnej výške. S priznaním nemajetkovej ujmy aj s jej výškou sa odvolací súd preto stotožňuje v plnom rozsahu.

27. Pokiaľ ide o vzdanie sa nároku, okresný súd nezdieľal názor žalovaných, že ak žalobca 1/ uviedol, že „jemu už nič netreba, nech dá súd radšej jeho dcéram“, že by sa vzdal nároku. Vzdanie nároku musí byť jasné a bezpodmienečné, nesmie pripúšťať rôzny výklad. Ak mali žalovaní dojem, že žalobca 1/ už sa chcel vzdať nároku, mohli mu pri výsluchu takúto otázku výslovne položiť. Aj odvolací súd je názoru, že podmienkou vzdania sa nároku je nepochybne aj skutočnosť, že nárok musí byť daný, čo žalovaní popierali. Podľa názoru okresného ale aj odvolacieho súdu je potrebné slová žalobcu 1/ „že chce vyšší nárok pre dcéry ako pre seba“ vykladať tak, že požaduje najmä prihliadať na záujmy žalovaných 2/ a

3/ na jeho úkor, čo je však z hľadiska uplatneného nároku irelevantné. Tiež za vzdanie sa nároku nie je možné vykladať spojenie „ja nič nepotrebujem“ čo ani významovo sa nezhoduje s prípadným vyjadrením „vzdávam sa uplatneného nároku“. Odvolací súd preto vyhodnotenie situácie a postup okresného súdu v plnej miere považuje za správny.

28. K premlčaniu uplatneného nároku odvolací súd poukazuje na bod 43. napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd uviedol, že konštatovanie premlčateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je ojedinelý právny názor, a to aj ustálený judikatúrou súdov Slovenskej republiky (Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 278/2007, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. 2. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009, rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo 194/2011, sp. zn. 3Cdo 187/2013). Obdobný odraz je v českej jurisdikcii, o čom svedčí množstvo publikovaných názorov uznávaných odborníkmi právnej praxe, ktoré citoval súd vo svojom rozhodnutí, ale najmä zjednocujúce stanovisko Veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR 31Cdo 3161/2008, sp.zn. 30Cdo 1217/2008, sp.zn. 30 Cdo 427/2007.

29. Aj podľa názoru odvolacieho súdu sa v prípade nemajetkovej ujmy jedná o peňažný nárok (reparačný nárok), ktorý tak isto ako iné obdobné práva na peňažnú satisfakciu, ktorých základom je nemajetková rovina napr. právo na bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia či náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 444 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podlieha režimu premlčania, hoci takisto právo na neporušenie zdravia patrí medzi základné zložky integrity nepremlčateľných osobnostných práv a zásahov do osobných práv (§ 11 Občianskeho zákonníka ...fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia ...). Právo na peňažné zadostučinenie sa premlčuje, a to vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy tento nárok mohol byť uplatnený prvýkrát. Ide o právo majetkovej povahy a preto sa premlčuje. Toto právo, hoci je jedným z prostriedkov zabezpečenia ochrany osobných (osobnostných) práv, ktoré režimu premlčania nepodliehajú, sa svojou povahou zreteľne odlišuje od týchto osobných (osobnostných) práv. Vzhľadom na uvedené v danom prípade nárok nie je podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka premlčaný, nakoľko k vzniku nároku bol založený úmrtím Y. L. dňa X.XX.XXXX . a žaloba bola podaná pred uplynutím trojročnej lehoty do 1.12.2018, teda podaním žaloby dňa 12.11.2018.

30. Na základe skutočnosti, že odvolací súd potvrdil napadnuté výroky o náhrade škody, stotožňuje sa aj s výrokmi o náhrade trov prvostupňového konania.

31. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti. V odvolaniach nenapadnutej časti ponechal napadnuté rozhodnutie nedotknuté.

32. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnom odvolacom konaní mala plný úspech strana žalobcov, a preto odvolací súd priznal žalobcom 1/ až 3/ proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Ďalej o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

33. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)